

ARMÁDA ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY 1918 – 1939

Ahoj, vítám Tě ve Vojenském historickém ústavu.

Jsem generál naší prvorepublikové armády, která existovala v letech 1918-1939. Během dvaceti let se našemu státu podařilo vybudovat velmi dobře vyzbrojené vojsko, které ve své době patřilo k těm nejlepším v Evropě. Naše zbrojovky vyráběly kvalitní lehké zbraně, děla, tanky i letadla.

Pojď se se mnou vydat po cestě vzniku a také zániku naší tehdejší armády.

Odpovědi na úkoly, které v tomto listu najdeš, vyhledej ve vitrínách v expozici „Armáda Československé republiky 1918 – 1939“.
Výsledky zapiš na poslední stranu listu.

VOJENSKÝ HISTORICKÝ ÚSTAV PRAHA

ARMÁDNÍ MUZEUM ŽIŽKOV

PRACOVNÍ LIST – 8. - 9. TŘÍDY ZŠ

www.vhu.cz

1. VZNIK ČESKOSLOVENSKÉ ARMÁDY

Současně se vznikem československého státu v říjnu 1918 vystala potřeba vytvoření vlastní armády. Československá armáda vznikala v letech 1918 až 1920. K domácímu vojsku se postupně přidávaly československé legie z Itálie, Francie a později z Ruska. Do československé armády byla přijata i řada příslušníků bývalé rakousko-uherské armády.

Významnou úlohu při formování československé armády v 1. polovině 20. let sehrála Francouzská vojenská mise. Francouzští důstojníci dočasně obsadili vysoké armádní funkce do doby, než na tato místa byli patřičně vyškoleni českoslovenští důstojníci.

V roce 1920 došlo ke sloučení (tzv. unifikaci) domácího a zahraničního vojska. Početní stav v tehdejší armádě byl asi 150 000 mužů. Celkovou připravenost vojáků k boji prověřila mobilizace proti Maďarsku v říjnu 1921.

Úkol č. 1: Do jakých dvou konfliktů se Československá republika zapojila záhy po svém vzniku?

2. ORGANIZACE ČESKOSLOVENSKÉ BRANNÉ MOCI

Oficiálně se v tehdejší době československá armáda nazývala branná moc. Československá branná moc se členila na zbraně (dnes bychom řekli druhy vojsk) a na služby.

Mezi zbraně se řadily: pěchota, dělostřelectvo, letectvo, jezdecktvo, ženijní vojsko a telegrafní vojsko.

Služby se dělily na několik druhů – zbrojní, zdravotní, justiční apod. Poslání těchto služeb spočívalo v podpoře „zbraní“ a usnadňování jejich úkolů. Jednoduše řečeno, zabezpečovaly vše potřebné pro plynulý chod armády.

Naše armáda za svou existenci podstoupila dvě mobilizace (1921 a 1938). Smyslem mobilizace je doplnit armádu na válečný stav. Nařizuje ji prezident republiky. Při mobilizaci se povolává mužstvo mimo činnou službu do služby činné.

Úkol č. 2: Mezi kým byla uzavřena a co zajišťovala tzv. Malá dohoda?

3. PĚCHOTA, DĚLOSTŘELECTVO, LETECTVO

Za základní zbraň byla v období mezi světovými válkami považována pěchota. Pěchota tvořila asi 60 % početního stavu československé mírové armády. Právě na ní by spočívala v případě válečného konfliktu největší tíha boje. V jejím rámci byla začleněna vedle klasických pěších útvarů celá řada dalších útvarů se specializovaným určením. Protivzdušnou obranu zajišťovalo letectvo, vybavované výzbrojí domácí výroby. Dělostřelectvo se dělilo na lehké, hrubé, těžké a speciální. Protiletadlové dělostřelectvo bylo vybaveno i světlometnými oddíly. Tyto oddíly měly pomoci čelit i nočním útokům nepřítele.

Úkol č. 3: Jak se jmenoval jeden z nejznámějších pražských pěších útvarů?

4. JEZDECTVO A ÚTOČNÁ VOZBA, TELEGRAFNÍ A ŽENIJNÍ VOJSKO

K moderním prvkům československé armády patřily rychlé divize zahrnující jezdecké (dragounské) útvary, cyklistické útvary, motorizované hraničářské a instrukční prapory, obrněné automobily a lehké tanky. Tanky a obrněné automobily se tehdy nazývaly útočná vozba. Pro telegrafní vojsko se dnes používá termín spojovací vojsko. Telegrafní vojsko hrálo velmi důležitou roli již od prvních dnů samostatného Československa. Jeho úlohou bylo zabezpečovat spojení nezbytné pro řízení vojsk.

Úkolem ženijního vojska bylo budování přechodů přes různé přírodní překážky, zatarasování a odtarasování, ničení nepřátelských krytů a opevnění, zřizování cest a průchodů v zátarasech, zřizování přeprav přes vodní toky, různé opevňovací práce a kladení min.

Úkol č. 4: Kdy vznikla první československá rádiová stanice a s kým udržovala spojení?

5. MOBILIZACE 1938

V roce 1933 se v Německu dostali k moci nacisté. Adolf Hitler chtěl ovládnout Evropu. Bezprostředně po připojení Rakouska k Třetí říši se napjaté československo-německé vztahy ještě přiostrily.

V září roku 1938 byla v Československé republice vyhlášena mobilizace, která prokázala vynikající připravenost, vycvičenost a ukázněnost vojsk i skvělou morálku našich vojáků.

Československá armáda se po nesnadných začátcích stala dobře vycvičenou a vyzbrojenou armádou, která v roce 1938 patřila k nejlepším v Evropě. Zbraně, kterými naše armáda disponovala, byly až na výjimky domácího původu a vyráběly je známé české zbrojovky (Škoda Plzeň a Zbrojovka Brno).

Úkol č. 5: Zjisti jména a funkce alespoň čtyř generálů československé armády.

6. MNICHOVSKÁ DOHODA A ZÁNİK ČS. ARMÁDY

29. září 1938 se na konferenci v Mnichově sešli představitelé čtyř evropských mocností – Německa, Velké Británie, Francie a Itálie. Zde se projednávala dohoda o oddělení částí československého území ve prospěch Německa. Nátlak na Československou republiku byl ze strany těchto mocností nemilosrdný. Československá vláda kapitulovala a mnichovskou dohodu přijala. Pohraniční oblasti byly opuštěny. Naše vycvičená a odhodlaná armáda dostala rozkaz svou vlast nebránit. Mnichovská dohoda měla dalekosáhlé důsledky. Poničila Československo územně, vydala nás Německu a těžce zasáhla československou demokracii. Před druhou světovou válkou mnichovská dohoda svět stejně nezachránila.

Po rozbití republiky v březnu 1939 byla naše armáda rozpuštěna.

Úkol č. 6: Napiš jména zástupců čtyř mocností, kteří podepsali Mnichovskou dohodu.

ZDE NAPIŠ, CO SES DOZVĚDĚL.

ÚKOL č.1:

.....

.....

.....

ÚKOL č.2:

.....

.....

.....

ÚKOL č.3:

.....

.....

.....

ÚKOL č.4:

.....

.....

.....

ÚKOL č.5:

.....

.....

.....

ÚKOL č.6:

.....

.....

.....